ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2003

Vyhlásené: 17. 12. 2003 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

550

ZÁKON

z 28. októbra 2003

o probačných a mediačných úradníkoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

Základné ustanovenia

§ 1

(1) Tento zákon ustanovuje výkon probácie a mediácie vo veciach, ktoré sa prejednávajú v trestnom konaní.

(2) Probáciu a mediáciu vykonávajú probační a mediační úradníci.

(3) Probačný a mediačný úradník vykonáva činnosť v štátnozamestnaneckom pomere; jeho služobným úradom[1]) je súd.

(4) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky koncepčne a metodicky riadi a usmerňuje výkon probácie a mediácie. Na ten účel minister spravodlivosti Slovenskej republiky zriadi ako svoj poradný orgán Radu pre probáciu a mediáciu zloženú zo sudcov, z prokurátorov, probačných a mediačných úradníkov, zo zástupcov orgánov štátnej správy a z odborníkov z teórie a praxe; podrobnosti o zložení a zásady jej činnosti upraví štatút, ktorý vydá minister spravodlivosti Slovenskej republiky.

§ 2

(1) Na účely tohto zákona sa rozumie

a) probáciou

1. organizovanie a výkon dohľadu nad obvineným, obžalovaným alebo odsúdeným (ďalej len „obvinený“),
2. kontrola výkonu trestu nespojeného s odňatím slobody vrátane uloženej povinnosti alebo obmedzenia,
3. dohľad nad správaním obvineného v priebehu skúšobnej doby pri podmienečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody,

---

[1]) § 7 ods. 1 písm. b) bod 5 zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

4. pomáhanie obvinenému, aby viedol riadny život a vyhovel podmienkam, ktoré mu boli uložené rozhodnutím prokurátora alebo súdu v trestnom konaní,

b) mediáciou mimosúdne sprostredkovanie riešenia sporu medzi poškodeným a obvineným.

(2) Mediácia sa vykonáva len so súhlasom poškodeného a obvineného. Ak je obvineným mladistvý, na vykonanie mediácie je potrebný aj súhlas jeho zákonného zástupcu.

§ 3
Činnosť probačného a mediačného úradníka

(1) Probačný a mediačný úradník napomáha tomu, aby trestná vec mohla byť vo vhodných prípadoch prejednaná v niektorom z osobitných spôsobov trestného konania[2]) alebo aby mohol byť uložený a riadne vykonaný trest nespojený s odňatím slobody, alebo aby mohla byť väzba nahradená iným vhodným opatrením. Na tento účel probačný a mediačný úradník

a) obstaráva podklady týkajúce sa osoby obvineného o jeho rodinnom, sociálnom a pracovnom prostredí,

b) utvára podmienky na rozhodnutie o podmienečnom zastavení trestného stíhania alebo schválení zmieru,

c) uskutočňuje úkony na účely uzavretia dohody medzi poškodeným a obvineným o náhrade škody, ktorá vznikla trestným činom, alebo na účely odstránenia ujmy, ktorá vznikla trestným činom,

d) vykonáva dohľad nad správaním obvineného v priebehu skúšobnej doby a kontrolu výkonu trestov nespojených s odňatím slobody,

e) uskutočňuje pri výkone probácie a mediácie ďalšie úkony v trestnom konaní.

(2) Probačný a mediačný úradník na základe roz- vrhu práce uskutočňuje v rámci svojej pôsobnosti úkony na písomný pokyn predsedu senátu, samosudcu a v prípravnom konaní prokurátora. Vo vhodných prípadoch v oblasti mediácie uskutočňuje úkony aj bez takého pokynu, najmä z podnetu poškodeného alebo obvineného, pričom o tom probačný a mediačný úradník bez zbytočného odkladu písomne informuje príslušný orgán činný v trestnom konaní; na vykonanie mediácie je potrebný písomný súhlas predsedu senátu alebo samosudcu a v prípravnom konaní prokurátora.

(3) Pri výkone probácie a mediácie je probačný a mediačný úradník oprávnený získavať informácie a poznatky o osobe obvineného a stanoviská poškodeného, ktoré sú významné pre rozhodnutie súdu alebo prokurátora.

(4) Policajný orgán,[3]) vyšetrovateľ a prokurátor informujú probačného a mediačného úradníka o prípadoch, ktoré sú vhodné na vykonanie mediácie, a najmä v konaní proti mladistvým postupujú tak, aby sa mediácia mohla využiť od vznesenia obvinenia.

(5) Probačný a mediačný úradník vykonáva ochranný dohľad podľa osobitného zákona.[4])

---

[2]) Napríklad § 307 až 313 Trestného poriadku v znení neskorších predpisov.

[3]) § 12 ods. 2 Trestného poriadku v znení neskorších predpisov.

[4]) Zákon č. 448/2002 Z. z. o ochrannom dohľade a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

§ 4
Súčinnosť probačného a mediačného úradníka so štátnymi orgánmi a s ďalšími inštitúciami

(1) Ak je to účelné, probačný a mediačný úradník pri výkone probácie a mediácie postupuje v súčinnosti s orgánmi sociálneho zabezpečenia, so školami a školskými zariadeniami, zdravotníckymi zariadeniami, s registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami, so záujmovými združeniami občanov, s nadáciami a ďalšími inštitúciami, ktoré poskytujú všeobecne prospešné služby.

(2) V súvislosti s výkonom probácie a mediácie je probačný a mediačný úradník oprávnený obracať sa na štátne orgány, obce, iné právnické osoby a fyzické osoby so žiadosťou o poskytnutie potrebných údajov. Právnické osoby a fyzické osoby sú povinné bez zbytočného odkladu žiadosti probačného a mediačného úradníka vyhovieť.

(3) Ak odmietne štátny orgán, obec, iná právnická osoba alebo fyzická osoba bezdôvodne vyhovieť dožiadaniu podľa odseku 2, predloží probačný a mediačný úradník vec príslušnému orgánu činnému v trestnom konaní na ďalšie konanie.

(4) Ak je vedené trestné konanie proti obvinenému vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody alebo ak je vo väzbe, alebo vo výkone trestu odňatia slobody spolupáchateľ alebo poškodený, postupuje probačný a mediačný úradník pri výkone svojej pôsobnosti v súčinnosti so Zborom väzenskej a justičnej stráže a s príslušným orgánom činným v trestnom konaní; ak je taká osoba v kolúznej väzbe, na uskutočnenie návštevy je potrebný písomný súhlas príslušného orgánu činného v trestnom konaní.

§ 5
Predpoklady na výkon funkcie probačného a mediačného úradníka

(1) Za probačného a mediačného úradníka môže byť vymenovaný občan Slovenskej republiky, ktorý

a) spĺňa predpoklady podľa osobitného predpisu,[5])

b) získal vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa absolvovaním magisterského právnického, učiteľského, teologického alebo iného spoločenskovedného študijného programu alebo má uznaný doklad o takom vysokoškolskom vzdelaní vydaný zahraničnou vysokou školou.

(2) Probačný a mediačný úradník je povinný zúčastňovať sa na odbornej príprave. Spôsob a formy odbornej prípravy a kvalifikačnej skúšky ustanoví osobitný predpis.[6])

§ 6
Práva a povinnosti probačného a mediačného úradníka

(1) Probačný a mediačný úradník je pri výkone svojej funkcie povinný dodržiavať povinnosti podľa osobitného predpisu.[7])

(2) Probačný a mediačný úradník je pri výkone svojej funkcie povinný riadiť sa pokynmi predsedu senátu, samosudcu a v prípravnom konaní prokurátora; tieto pokyny nemôžu smerovať k spôsobu a výsledku vykonávanej mediácie.

---

[5]) § 14 zákona č. 312/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov.

[6]) Zákon č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch.

[7]) § 53 zákona č. 312/2001 Z. z.

(3) Probačný a mediačný úradník musí rešpektovať a chrániť ľudské práva a slobody, dôstojnosť človeka a zdržať sa konania, ktoré by mohlo viesť k zmareniu účelu trestného konania alebo ktoré by vzbudzovalo pochybnosti o jeho nestrannosti.

(4) Pri nedodržaní povinností podľa odseku 1, 2 alebo 3 môže predseda senátu alebo samosudca a v prípravnom konaní prokurátor vec probačnému a mediačnému úradníkovi odňať.

(5) Probačný a mediačný úradník je oprávnený zisťovať stanovisko strán trestného konania k podmienečnému zastaveniu trestného stíhania, zmieru, uloženiu trestu nespojeného s trestom odňatia slobody a k iným úkonom vykonávaným pri probácii a mediácii.

(6) Ak poruší obvinený, nad ktorým vykonáva dohľad probačný a mediačný úradník, podmienky obmedzení alebo povinností, informuje o tom probačný a mediačný úradník predsedu senátu alebo samosudcu a v prípravnom konaní prokurátora.

(7) Probačný a mediačný úradník má právo pri výkone svojej činnosti nahliadať do trestných spisov, robiť si z nich výpisky a poznámky, prípadne kópie; týmto nie sú dotknuté ustanovenia osobitného predpisu o ochrane utajovaných skutočností.[8])

§ 7
Mlčanlivosť

(1) Probačný a mediačný úradník je povinný zachovávať mlčanlivosť podľa osobitného predpisu;[9]) povinnosti mlčanlivosti sa nemôže dovolávať vo vzťahu k policajnému orgánu, vyšetrovateľovi, prokurátorovi alebo súdu.

(2) Probačného a mediačného úradníka nemožno v súvislosti s vykonanou mediačnou činnosťou vyslúchať ku skutkovým okolnostiam, o ktorých sa dozvedel pri sprostredkovaní riešenia sporu alebo v súvislosti s ním a ktoré sa neprejavili v dohode uzavretej medzi obvineným a poškodeným. Tým nie je dotknutá povinnosť prekaziť trestný čin alebo oznámiť spáchanie trestného činu.[10])

Čl. II

Zákon č. 448/2002 Z. z. o ochrannom dohľade a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 5 ods. 2 sa slová „pred nariadením výkonu trestu odňatia slobody“ nahrádzajú slovami „pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody“.
2. § 5 sa dopĺňa odsekom 3, ktorý znie:

   „(3) Ak predseda senátu preruší výkon trestu odňatia slobody na čas dlhší ako tri mesiace, rozhodne zároveň o tom, či sa má ochranný dohľad vykonávať počas prerušenia výkonu trestu odňatia slobody.“.
3. § 6 znie:

„§ 6

Ochranný dohľad vykonáva probačný a mediačný úradník okresného súdu, v ktorého obvode je miesto pobytu osoby, ktorej bol ochranný dohľad uložený, a to v rozsahu určenom

---

[8]) Zákon č. 241/2001 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 418/2002 Z. z.

[9]) § 53 ods. 1 písm. e) zákona č. 312/2001 Z. z.

[10]) § 167 a 168 Trestného zákona v znení neskorších predpisov.

v rozhodnutí súdu. Pritom dbá, aby sa do práv odsúdeného zasahovalo len v miere nevyhnutne potrebnej na dosiahnutie účelu ochranného dohľadu.“.

4. V § 9 ods. 2 písm. a) sa slová „útvar Policajného zboru“ nahrádzajú slovami „probačný a mediačný úradník“.

Čl. III

Zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 131/2002 Z. z., zákona č. 143/2002 Z. z., zákona č. 185/2002 Z. z., zákona č. 411/2002 Z. z., zákona č. 667/2002 Z. z., zákona č. 139/2003 Z. z. a zákona č. 267/2003 Z. z. sa dopĺňa takto:

1. V § 2 ods. 4 sa za slová „súdnych úradníkov“ vkladá čiarka a slová „súdnych tajomníkov, probačných a mediačných úradníkov“.
2. V § 2 ods. 6 sa za slová „súdnych úradníkov“ vkladá čiarka a slová „právne vzťahy súdnych tajomníkov, právne vzťahy probačných a mediačných úradníkov“.

Čl. IV

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2004.

Rudolf Schuster v. r.

Pavol Hrušovský v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Račianska 71, 813 11 Bratislava,
tel.: +421 2 888 91 864, +421 2 888 91 865, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.